

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyenlő részletekre 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Márczius 15.

Az 1848-ik év márczius 15-ik napiát Klio aranybetűkkel írta be a történet könyvébe. Igen, mert az enyhe tavasznak délről jövő langyos fuvallmai között, drága hazánk ege alatt, egy csodafa vert gyökeret a levegőben és onnan szívta magába az idealizmus ozondus levegőjét; ágai pedig az anyaföld nedvével táplálkozva a szabadság, egyenlőség és testvériség gyümölcseit teremte meg. Tehát azokat a gyümölcsöket, a melyek után a népek milliói századokon át, „annyi balserencse közt,” epedeztek.

Ez örökre emlékeztető napnak reggelével felsütött az igazi szabadságnak napja. A szabadságszeretet feltörte — a századokon keresztül átokként a nemzetre neheződő — rablincseket; — e napon feltámadt a magyar nemzet új életre, szabadságra.

A szabadság újraébredésének e napja az, a mely évről-évre meg kell újuljon emlékeztetőnkben — és a melynek öröme és fájdalmai kebelünkben egygyé kell olvadjanak, egész a könyvezésig való megindulást, örömet és fájdalmat kell ennek emlékei keltsenek. Ez emlékekből merített hazaszeretet lángjai gyulaszszanak minden jó hazafi kebelében tüzet, ez adjon tetterőt az erekre, hogy alkosson, teremtsen mindenki hasznosat, nemes és művésziest.

A szabadság megszületésének hírére, a rabgolyóknak egyszerre kinőttek csonka szárnyai, felrepülve a magas égig, megvitte a hirt: észak, kelet, dél és nyugatnak. Ez örömhírre a Kárpátoktól Adriáig, a keleti bércektől az Alpokig harsogták a nemzet ezrei: éljen a szabadság!

A lant megpendült, a „Talpra magyar” akkordjai a szívek és vesék mélyébe hatottak. Minden oldalról csak az visszhangzott: „A magyarok istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.”

A mig Pest népe és ifjúsága az örömmel andalító nedűjét mohón szívta magába, addig akarok és rendek Pozsonyban tanácskoztak a nemzet jövője felett. Azonban a komoly munka évek alatt nem tudott annyit produkálni, mint a szabadságért rajongó ifjúság lelkesedése 24 óra alatt.

A lelkes ifjúság a sajtót a cenzura saskörmei közül kiszabadította.

A Petőfi „Talpra Magyar-”ja, az ifjúság által összeállított 12 pont cenzura nélkül láttak napvilágot, mint a szabad sajtónak első termékei. Pestnek aprója, nagyja; ifjú és örege határtalan lelkesedéssel üdvözölte a szabad sajtó termékeit. Az öröm, a lelkesedés feltörte a sötét börtön százados zárait, annak penészes bűzhődt levegőjéből Tancsics Mihály politikai foglyot szabaddá tette.

Az elért sikerek feletti öröm a szélrózsa minden irányában villámszárnnyakon terjed. A palota úri lakója úgy, mint a szalmás kunyból zselére e hír hallatára önkénytelenül szabadabban lélekzett fel, mert érezte, hogy a gondolatról és végtagokról egy átkos bilincs hullott le.

Ki próbálná elvitatni azt, hogy ezeréves történetünkben nem 1848. márczius 15-ike az a nap, a mikor minden magyar kebel együtt tudott érezni. De egyúttal az a nap is, a mikor vérontás nélkül vívta ki a szabadságot. Hanem annál több ártatlan vérnek kellett később folyni!

Ott vannak a szabadság Golgotái: Arad, Kápolna, Isaszeg, Szeben, Vizakna, Piski stb.

Ámde 1848. márczius 15-ike — nemzetiségkülönbség nélkül egyaránt — a magyar haza minden polgárára nézve a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy napja is, — legalább annak kellene lenni, — mert akkor a magyarral együtt a robot alul felszabadult az oláh, a német, a tót; szabad hazában szabadok lettünk. Egyenlőséget nyert szolga és úr; a törvény egyenlő jogokat és terheket biztosított magyarnak, romának stb. Csak a testvériség eszméje mostoha gyermeke egyes nemzetiségeknek. Sajnos, hogy egy félszázad nem tudta azt édes gyermekkeltetni. Azonban a cél ez alkalommal sokkal magasabb, semhogy annak okait fűrkészni valakinek szándéka lenne.

Ime ezek ama fenséges eszmék, a melyek minden év márczius 15-én minden igaz magyart át kell hassanak. De ne elégedjünk meg az egyszerű meghatottsággal; legyünk az eszmék rabjaivá, mert ha még egyszer oly erősebben is rabbá tesznek márczius idusának fenséges gondolatai, sem a honfi szív, sem a költő tolla ama magasztos eseményeket az ő puritán meztelenségökben méltányolni alig tudja.

Egyet azonban — a hála- és kegyelet e nagy ünnepén — mindig odaadással, szívből, lélekből ismételjünk meg, hogy: „A magyarok istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

b. i.

TÁRCZA

A magyarnak van egy napja,
Mi ünneppé van avatva;
Nagy ünneppé, dicső nappá;
Mert ekkor lett ő szabadá.
Magyarok! mi hősi esküt ma tegyünk,
Hogy márczius tizenöt lesz ünnepünk!

A nagy korból ez maradt ránk,
Igy beszélt a nagy apánk,
De a törpe, önző utód
Ezen is már változtatott.
Magyarok! mi hősi esküt ma tegyünk,
Hogy márczius tizenöt lesz ünnepünk!

Kinált ünnep, nem ünnepünk,
Békét nem hord a mi lelünk,
Hanem mit szült lelkesedés
Az lehet csak emlékezés!
Magyarok! mi hősi esküt ma tegyünk,
Hogy márczius tizenöt lesz ünnepünk!

De az ősök meggyalázva,
Feküsznek a föld porába,
Ha elhagyjuk ezt a napot,
A mit Isten nekünk adott.
Magyarok! mi hősi esküt ma tegyünk,
Hogy márczius tizenöt lesz ünnepünk!

Kézbe kardot, le a lánczot,
Ne járjuk a német lánczot,
Mi szabad nép hősi fiai,
Nem diktálhat sehonnai.
Magyarok! mi hősi esküt ma tegyünk,
Hogy márczius tizenöt lesz ünnepünk!

A magyar nép szabad lesz még,
Ösi joga függetlenség,
Ha e hitben összetartunk,
Kivivhatja ezt még kardunk.
Magyarok! mi hősi esküt ma tegyünk,
Hogy márczius tizenöt lesz ünnepünk!

H. Szántó István.

A nyelv.

(Vége.)

Némelyek azt állítják, hogy a nők nyelvének általában sokkal nagyobb, folyékonyabb és kitartóbb beszédképessége van, mint a férfiak nyelvének s ez onnét van, mert a nők nyelve férjhez menetelük után 6 hétre egy fél centiméterrel meghosszabbodik. En nem tudom, de lehet benne valami. Azt is mondják,

hogy a legtöbb férjes nő csak akkor szokta nyelvét a maga férjén gyakorolni, hogy ha másokkal nem foglalkozhatik. No ha ez igaz, akkor szegény Adám apánknak ugyan csak keserves élete lehetett Éva asszony mellett!

Van olyan nyelv, melyben kalapácsal sem lehetne agyon verni a szót. Ilyen nyelve volt annak a bizonyos asszonynak, aki az urát folytonosan egy csuf szóval illette. Mondta neki reggeltől délig, déltől estig s másnap újra kezdte. Gazduram végre megsokalta a dolgot: kötelet kötött a nyelvélő oldalborda hóna alá s leeresztette egy kutba. Lemerült derékig, hónaljig, állig... de azért csak egyre mondta; lemerült egészen, akkor a két kezét tartotta fel s a körmeivel mondta, ölte azt a bizonyos állatot. Nyelve még a körmeiben is beszélt.

Van aztán olyan nyelv is, mely ha egyszer megbicsakolja magát, harapófogóval se lehet szóra hozni.

Ilyen nyelve volt Arany János „Jóka ördögében” Judit asszonynak. Ez az érdemes asszony úgy tudott nyelvelni, hogy a szelidlelkű Jókai bátya már öngyilkosságra gondolt. Egyszer aztán az történt, hogy Jókai bátyának nagy rémületére Judit asszony nyelvében beállott a krach. Három napon át egy hangot sem adott. Hiába kérte, ölelte, csókolta őt a megijedt Jókai bátya...

Nincs szó — se tartomány,
Finis nyelvtudomány!

Jókai bátyánk végre fogta magát s világos nappal égő gyertyával keresgélgni kezdett a szobában.

Tüvé tett minden szöveget-lyukat. Az asszony villogó szemekkel csak nézte-nézte, de nem szólt. Végre mégsem győzte türelemmel s az összetornyosult szavak egész indulatával rákiáltott: „Hát kend mi a meennyköt

I R O D A L O M.

* **A mór stílus.** Jeruzsálemben áll egy nagy mecset, Omar mecsetje. Színes, építésben dús, hatszögű épület, melynek barnás kupolája élesen válik ki a keleti kék égből. Ablakain sűrű aranyrács, teteje töredezik oszlopai repedeznek. E szomorú néptáj temploma, Omar mecsetje ez. Az iszlám ragyogó temploma. Annak a keleti építészetnek a szeszélyes virága ez, a mely be jutott hozzánk a nyugatra is, abba a regényes országba, amelynek szegény multját három nagy történelmi emlék aranyozza meg: Columbus és Don Juan neve és a mór uralom legendái. Varázslatos legendái annak a csodálatos kornak, a mikor a Pyrenéek forró országában kinyílt a keleti művészet virága. Mikor épült az Alhambra tündérvárja, a paloták lépcsőin a szép mór vitézek, a kert délszaki árnyában ölelkeztek fátyolos szép hajadonokkal. Ezek az emberek magukkal az utczavilágítást is, ami addig Európában ismeretlen volt, épügy, mint a fehérneműváltás. Ez a stílus, amely ma is Európának legművészibb, legsodálatosabb építményeit adta, ma már a Keleten hervadóban van, pedig, hogy mily gyönyörű alkotásokat hozott valaha létre, azt — ha semmi más nem mutatná is — mutatja az Omar mecsetje, amely alaprajzat tekintve versenyez a görög épületekkel, amelyek főkiválósága az elrendezés világos volta. Aki egy görög házra messziről rátekint, láthatja egész berendezését. Ilyenek ezek a keleti templomok is. Omar templomának gyönyörű, szíves reprodukcióját találja a Nagy Képes Világtörténet 95. füzetében, mely a 96. füzetrel együtt most hagyta el a sajtót. Az egész vállalat tizenkét kötetből fog állni, szerkesztője dr. Marczali Henrik egyetemi tanár, akadémikus. A IV. kötetet dr. Borovszky Samu akadémikus, jónévű történetíró írja, dr. Goldziher Ignác európai hírlí orientalistának társaságában. Az V. kötetet dr. Mika Sándor írta a legújabb kutatások nyomán. Egy kötet ár a díszkötésben 16 kor., kapható füzetként (á 60 fill.) és havi részletfizetésre is a kiadó-társulatnál, Révai Testvérek Irod. Intézet Részvénytársaságánál, Budapest, VIII., Üllői-út 18. szám.

Ujdonságok

Gyulafehérvárt. 1901. március 14

— **Hazafias ünnepélyek.** Mint lapunkat értesítik, a gyulafehérvári ev. ref. egyházközség és az izr. iskola tanító kara a magyar szabadság újra születésének 53-ik évfordulóján, holnap, hazafias ünnepélyeket rendeznek. Az ünnepélyt az ev. ref. egyházközség a saját templomában és az izr. iskola a saját helyiségében rendezi. Mindkét ünnepély d. e. 10 órakor veszi kezdetét.

— **Az E. M. K. E.** gyulafehérvári daloskőre, a mint azt a multkor lapunkban már említettük, nagy ünnepélyt rendez 1848. március 15-ikének 53-ik évfordulóján a Hungária szálló dísztermében, Wolf Károly alelnök és Resch L. György vezetése mellett. Kezdeté este pont 1/2 8 órakor. Műsora a következő 1.) Elnöki megnyitó, tartja Wolf Károly főgymn. tanár. 2.) „Hymnus“ Erkeltől, éneklő a daloskör. 3.) Nemzeti dal. (Talpra magyar) Petőfy Sándortól előadja: Klinesitt Gergely. 4.) „Tavaszi elműt“ Lányi Ernőtől, előadja a daloskör. 5.) Alkalmi felolvasás, tartja Balla Imre áll. isk. tanító. 6.) „Szózat“ Vörösmartytól, előadja a daloskör. 7.) „Élőre“ Tóth Kálmántól, előadja Rass Károly főgymn. tanár. 8.) „Marseillaise“ Ronget de l' Isle-től, előadja a daloskör. Műsor után a dalegylet közös vacsorát tart lenn a Hungária éttermében.

keres!?” „A nyelvedet, lelkem, a nyelvedet! Hála Istennek, hogy végre megtaláltam!”

Azt is mondják, hogy a nyelv sokkal inkább ki tudja fejteni ékesen szóló tehetségeit, ha társaságban van, mintha csak egymagára dolgozik. Ha pl. egy genialis gyorsíró magára vebetné Árgirus királyfi „Hipp-hop” köpenyegét, melyben láthatatlanná lenne és sorba járná esténként a szalonokat s mindazt, amit azokban hallana, összegyorsírná, aztán egy könyvecskében hirtelen kiadná: jaj-jaj-jaj!... milyen 30 éves háborúja lenne abból a nyelvöltögetéseknek!...

Egyébiránt aligha igazuk van azoknak, kik a nők nyelvét valami sokkal genialisabbnak mondják a férfiakénál. Ott vannak pl. a diplomaták. Milyen sima nyelvük van azoknak! Hozzá még nem is használják olyan őszinte nyílt munkára, mint a nők. Nyelvök mindig mást mond, mint amit gondolnak, s így annál veszedelmesebbek.

Ne is menjünk messze; tekintsünk csak be a kávéházak, kaszinókba, vagy pl. egy aglegény szobájába, hol foly a tárgyalás, a nyelvek tárgyalása! A férfi-nyelvek között különös sajátsággal bír azoké, kik az r-et utánozhatlan módon ropogtatják, no meg az ujdondászoké, kik tintába mártott nyelvvel a legképtelenebb dolgok elbeszélésére is képesek.

Némely nyelv igen hegyes s jobban szur, mint Fulvia gombostűje; az ilyen nyelvektől szur-távolon kívül maradni igen böles dolog.

A legártalanabb s egyuttal hasznavehetőbb nyelv az, melyet sonkaszeletek mellett eczettel találunk elénk; minden félelem nélkül nyulhatunk hozzá!

— **T. olvasóink** figyelmébe ajánljuk a Schwartz elsőrangú illatszert és pipere szappangyáros (Budapest, Damjanich utca 28.) által készített Thymol fogkrémet, mely a legjobb és legkellemesebb fogtisztítószert tubusban. E törv. védett hazai gyártmány páratlan tulajdonságával fogva föltűl minden más fogtisztító szert.

— **Nyilvános köszönet.** A f. év és hó 6 án a gyulafehérvári Malbisch-Arumim szegény tanulókat felruházó egyesület javára tartott jelmezes táncmulatság rendező bizottsága hálás és elismerő köszönetét nyilvánítja Mendel Manóné úrbölgy Ó Nagyságának, hogy kegyes volt ez alkalomra a Ladypatrones tisztét elfogadni; mert ezen körülmény óriási mérvben hozzájárult ahhoz, hogy ezen jótékonyezélu mulatság úgy erkölcsileg, mint anyagilag — minden várakozást föltűlva — igazán fényesen sikerült.

Visszont a helyi „Malbisch Arumim“ segítő egyesület elismerését és köszönetét fejezi ki az említett táncmulatság rendező bizottsága összes tagjainak, névszerint: Altmann József, (pénztárnok), Izsák Izidor (ellenőr), Simon Samu, Gross Armin, B. Weiss Sándor, Reinfeld Samu, Rubinstein József, Heksch Ignác, Austerlitz József, Oedenburgh Armand, Roth Árpád, Klein Dávid, Nussbaum Manó, Rosner Lázár, Stielfried Lajos, Dénes Izidor, Lassner Tódor, Dávid Gábor, Lobstein Lázár, Lobstein Rudolf, Glückmann Farkas és Neumann Lajos uraknak egyesületünk érdekében kifejtett nemes és önzetlen tevékenységükért; ugyszintén Lorber Bertalan úrnak is, ki a szóban levő mulatság céljára szíves volt a Hungária szálló dísztermét díjtalanul átengedni. Nemkülömben elismerő köszönet illeti Nsgos Balog Kálmán villamos-telep igazgató urat is — a villamos világításnak a legmérsékeltébb árban való engedélyezéseért.

N y u g t á z á s. A főnebb említett és a helyi Malbisch Arumim segítő egyesület javára tartott táncmulatság alkalmából a következő urak fizettek felül: Kohn Salamon 2 K. Dávid Gábor 1 K. Kun Henrik 2 K. Faludi Sándor 2 K. Reinfeld Samu 1 K. Oedenburgh Armand 1 K. Auspitz Józsefué urnó 2 K. Góth Gyu a 2 K. Jónás Mihály 2 K. Stern Henrik 2 K. Dénes Izidor 3 K. Glückmann Farkas 1 K. Schvarecz Hermann 2 K. Lassner Tódor 1 K. Szekula Jakab 2 K. Weiss Henrik 2 K. Weiss Bernát 2 K. Klein József 2 K. Izsák Mór 2 K. Storf Leo 4 K. Haas Vilmos 2 K. Baruch Izidor 2 K. Engel Miksa 1 K. Lobstein Salamon 1 K. Dr. Erdélyi Lajos 2 K. — — — Ede 4 K. Austerlitz József 1 K. Mendel Manó 18 K. Rohlich N. 9 K. Singer Adolf 1 K. Zettel Fülöp 2 K. Marton Ignác 2 K. Fürst Dávid 2 K. Lobstein Samu 11 K. Deutsch Géza 1 K. Balog Akos 1 K. Lorber Bertalan 2 K. Better Miksa 2 K. Jónás Dávid 1 K. Schuller Lajos 2 K. Springer Dávid 2 K. Bervei Jónás Adoli 8 K. Fodor Ignác 1 K. Dr. Engländer ezredorvos 3 K. Bretter Sándor 2 K. Deutsch Manó 2 K. József Lipót 4 K. Izsák Dávid 1 K. Bervei Jónás Gynla 2 K. Lobstein Rezső 1 K. Salamon S. 2 K. Stielfried 1 K. Dr. Deutsch Mor 2 K. Samuel Jozefin 1 K. Frankel Manó 1 K. Deutsch Dávid 3 K. Özv. Kohnné 1 K. Dr. Mayer Ödön 8 K. Dr. Gál Béla 4 K. Dr. Mohay Sándor 10 K. Deutsch Ede 1 K. Altmann József 1 K. Mánásy István 1 K. Lobstein Rudi 1 K. Papp György 1 K. Wolf Mór 1 K. Pflanzner Mór 1 K. Izsák Manó 1 K. Y. Z. 1 K. Paul B. 2 K. Heim Ferencz 60 fillér. Knop Jakab 2 K. Bürger Márton 6 K. Kelen Henrik 2 K. Slesinger Hermann 2 K. Nani Ödön 2 K. Fenichel Hermann (Nagy-Enyed) 2 K. Festinger Dávid (N.-Enyed) 5 K. Dr. Schul Győző (Szászváros) 5 K. Deutsch Mátyás (M.-Igen.) 4 K. Váradjai Glück Adolf (M.-Váradja) 6 K. (A bál tiszta jövedelme idáig 246 korona.) A felülfizetőknek pedig ez uton mond köszönetet

a rendező bizottság.

— **Magbeszerzés.** Küszöbön a tavasz. Itt az idő, hogy a gazdálkodó és kertészkedő közönség a szükséges magvakat már beszerezze. De honnan? Védéki közönségünk rendesen az utazó magházalókat szokta bevárni, kiktől aztán régi, csiraképtelen magot vesz, vagy pedig olyant, melyből egészen más növény kel ki, mint a minőt várt. Így a káposztanagból rendesen vadrepce, sárgarépából vadmurom lesz, a legszebb és legkedveltebb virágok, u. m. viola, őszi róza stb. között alig akad egy-egy szebb példány, többnyire mind üresek, a takarmányrépamag többnyire akkor kezd csírázni, mikor a Mauthner-féle csillagjeggyi repamagból kikelt növény már kapa alá fejlődött ki. Mindezeket tekintetbe véve, csak jó szolgálatot véltünk tenni t. olvasóinknak, mikor figyelmüket Mauthner Ödön budapesti udvari magkereskedő cégére, mint általánosan elismert legmegbízhatóbb magbeszerzési forrásra felbivjuk és annak igénybe vételét részünkről a legmelegebben ajánljuk, mert onnan feltétlenül csiraképes és olyan fajta magot kapnak, mint a minőt rendelnek.

— **A gyulafehérvári husfogyasztási szövetkezetnek** f. é. március 24. illetve 31-iki közgyűlése alkalmából, a helyi hus ár viszonyok iránt érdeklődők, új tagokul készséggel felvételnek, s jelentkezni lehet Kryzevsky pénztáros urnál a helybeli kir.

adólívatatban. Ezen szövetkezetnek jelenleg 100 tagja van 120 üzletrésszel, m. 1900. évben 15 tag töröltetett 15 üzletrésszel elköltözés stb. következtében. A szövetkezeti tagok a mérleget és számadást ugyanott megtekinthetik. A szövetkezet működése közérdeklő, s a mészáros ipart károsítani nem kívánja.

— **Köszvényes és csúszos betegeknek** kitűnő eredménnyel alkalmazzák az orvosok a Zoltán-féle kenőcsöt, mert ez még oly betegeknek is, kik évek óta szenvednek, pár nap alatt tökéletes gyógyulást idéz elő. Kapható Zoltán Béla gyógytárában. Uvege 2 korona Zoltán Béla gyógytárában, Bpest. V. Sétátér n.

— **A hosszú élet titka.** Az Egészségügyi Lapokban olvassuk a következő apróságot: Az ember élete hetven, néha nyolczvan évig tart — így mondja a Szentírás. Es ezt évezredes tapasztalat is bizonyítja. Száz éves kort ritka ember ér meg. Vannak hosszú életű családok, melyeknek minden sarja egy-egy új Matuzsálem. De erre túlságosan senki se számítson „A mit születéstől örököltél, magad is szerezt meg, hogy megőrizhesd.“ Ki öreg kort akar megérni, óvatosan éljen. Az aggkor különösen nagy óvatosságra int. Főleg az erek betegszenek meg ilyen korban könnyen és válhatnak veszélyessé, s könnyen bekövetkeztetik a gutatás. Ettől csak ez a böles szabály óvhat meg: éljünk mértékletesen; a munkát és pihenést észszerűen osszuk be. A művelt országokban az élet középtartama átlag 35—40 év. Mennél nagyobb súlyt fektetünk a jó táplálkozásra, egészséges lakásra és szükséges üdülésre, szóval minél jobban rendezzük be életünket, annál hosszabb életet élhetünk. Az életmód ilyen elve a művelődés haladásával mindinkább nagyobb teret hódította. A jobbsorsuak életmódjukban többféle hibát követnek el; de ennek hátrányait részben szellős, világos lakással, fűtéssel stb. ellensúlyozzák. Közepes módban levő ember oly fénytűzéssel élhet ma, mint évszázadok előtt a császárok palotáikban. Az életkor növelését úgy érhetjük el, ha a szegényebb osztályokat jobb jövedelemhez juttatjuk. Azt a szabályt is megkivánja e cél, hogy családot csak akkor alapítsunk, ha biztosan el is tudjuk tartani. Ha az emberiség szaporodásával az élet fenntartását szolgáló eszközök lépést nem tartanak, az élet szükségleteinek kielégítése is silányabban történik. Ezzel a betegségek ellen való ellentálló képességünk csökken, a halandóság növekszik és az élet tartam kisebb lesz. A szükséges élelmi cikkek árának csökkenése a nép egészségének legfontosabb java. Mértékkel, de jól éljen a nép.

— **Általánosan ismeretes,** hogy köhögés, rekedtség, torok és lélegzési szervek működése zavarainál legbiztosabban hatnak a Réthy-féle pemeteft-cukorkák, melyek nemcsak a bel-, hanem a külföldön is elterjedtségnek örvendenek. E tartalma és ize miatt is közkedvelt cukorkák Réthy Béla b.-csabai gyógyszerésznél rendelhetők meg (5 doboz bérmentve 3 korona) de kapható dobozoként 60 fillérért mindentűt.

Fecsegés a bálról.

A „Malbisch Arumim“ jelmez bálja szerdán t. h. 6. tartatott meg a „Hungária“ szálloda dísztermében. Más helyen beszámol a rendezőség az anyagi fényes sikerről és jól kiérdemelt bála hymnusokat zengedez mindazoknak, kik ezen eredményhez hozzájárultak. Nekünk még csak a messzeható morális sikerről kell szólnunk, mely a tetemes pénzbeli eredményt elősegítette.

A t. olvasó kíváncsi, ki vett részt e mulatságon? Megmondom: mindazok, kiknek szíve melegen dobog a szegények és ügyefogyottakért. Es mivel jóságú emberek hálá az Egnek, a társadalom minden rétegében lehet találni: az előkelőknél, a középosztálynál, de még az alsóbbrendűeknél is: ott láthatad volna városi közönségünk színe-java mellett minden osztálybeliek képviselőit és csakis ezen vegyes tényezők eredményezték a kettős sikert.

Hallottuk nem egyszer és pedig előkelők részéről hogy ilyen kedélyes mulatság, mint a „M. A.“ bálja, rég nem volt városunkban; és ezen vélemény általános. Mutatja is a 270 koronás fölösleg, mely a szegény tanulók felruházására és segélyezésére lesz fordítva. Szép és üdvös tanulmányt vonhatnának le abból a t. bálrendezők, a kik ezidén deficitel zárták le számlájukat. Ne zárkozzanak el; ne féltsék a fehér kesztyűket, ha olyan család is jelenik meg köztük, a kinek tagjai nem a felsőbb tízezerhez tartoznak; legyenek az urak demokraták ott, hol jótékony célból van szó és meglássák, nem lesz deficit. A mi pedig a mulatságot illeti, biztosítjuk, hogy sokkal fesztelenebb, kedélyesebb az, ha a közönség kevésbé válogatott. — Hogy is mondta volt II. József császár, midőn az arisztokraták a föltt zugolódtak, hogy a demokrata fejedelm a bécsi „Prater“ a nép számára is megnyitotta? „Ha én is csak magamfajta társaságot akarnék keresni

kénytelen volnék a kapucinusok kriptájában azt keresni. — Nem szükséges, hogy mi az alantabb osztályokhoz alacsonyítsuk le magunkat, hanem emeljük fel öt magunkhoz, valahányszor arra alkalom nyílik.

De térjünk vissza a Hungária disztermébe. — Az idegen, a ki e bálon részt vett, alig tudta megkülönböztetni a gazdagot a szegénytől és miért? Mert a gazdag hölgyek elég tapintatosak voltak legegyszerűbb ruhákban megjelenni, nehogy a szegényebb osztályt, mely nem képes a jobbmódukat utánozni, háttérbe szorítsa fényezésével. — Szintén utánzásra méltó dolog. — Van itt elég a művelt középosztályhoz tartozó hölgy, ki csak azért tartja vissza magát minden nyilvános helytől, mert anyagi viszonyai a luxust meg nem engedik. — Tehát „egyszerűség“ legyen a jelszó. A fővárosokban ugys arról ismerik meg az aristocrata hölgyeket.

* * *

Bocsánat t. olvasónk a folytonos eltérésekért, de ez a Malbisch-Arumim bál oly jól tetszett, hogy az emberbarát minden jótékonykezélő mulatságnak hasonló dús eredményt kíván.

Már pedig csak hasonló okok, hasonló okozókat is szülnék.

Sap. sat.

A múlt század találmányai.

Most, hogy lezáródott a XIX. század története, nem lesz érdektelen ennek a századnak, melyet a találmányok, felfedezések századának nevez majd és pedig joggal a kulturtörténet, a legfontosabb találmányait betűrendben közlétenünk.

Aneroid barometert Vidi francia tudós 1844-ben.
Aulin színek festését Nicholson és mások 1861 — 63.
Agyagsajtót 1820.
Alagutat feltalálta Brunel 1804.
Aczeltollat (Weise) 1803.
Bessemer-aczelt Bessemer angol mérnök 1855.
Bevezetett villanyosságot Faraday 1832.
Brómot feltalálta Bala d. 1826.
Carmin festéket Pisában 1850.
Chassepot a nevével nevezett hátultöltő fegyvert 1858.
Cyanit Gay-Lussac 1815.
Dreyse porosz hátultöltő puskát 1864.
Drumont fényt 1825.
Durrant gázt 1858.
Fapapírt. F. Keller 1845.
Dinamitot Nobel Alfréd svéd gyáros 1867.
Fényképirást (fotografálást) 1803. Wedgewood és Davi 1814. Niepce 1839. Daguerre (daguerrotipia).
Földalatti légnyomati vasutat Londonban 1863.
Gázvilágítást Watt 1802.
Gabersberger a róla nevezett gyórsírási rendszert 1817.

Gőzgépet Fulton Róbert 1803.
Gőzhajót Fulton 1807.
Gőzvillanygépet Armstrong 1840.
Gőzeket Angliában 1850.
Gyorsajtót König és Bauer 1803.
Gyújtót Irinyi János 1836.
Harmoniumot Eschnebach 1820.
Hengermalmot 1820.
Hímzőgépet Heilmann 1819.
Jódolt Courtois 1811.
Kabelt, (tengeralatti vezetéket) Colt 1846.
Lefaucheaux hátultöltő fegyvert 1831.
Lőgyapottól Schönbein és Böttger 1816.
Műmalmot 1812.
Olajoyomatot 1832.
Palatáblát Scherer 1812.
Paraffin gyertyákat 1859.
Petroleum-lámpák használatát 1859.
Revolvert Woreseter 1861.
Schrapnel ágyulövedéket Schrapnel angol tábornok 1825.
Szedőgépet Sorepsen 1850.
Szinkép-elemzést (Spektrál analyzist a Frauenhofer-féle vonalak nyomán) Krehhoff és Buuzen 1860.
Távírókat Wheatston és Davy 1823. Morse 1844.
Gyors-fotográfát Pollák és társa 1899.
Telefont Bell és Gray 1876.
Telefon-bírmondót Puskás Tivadar 1893.
Telefotografiát Steinheid, Miethe és Dalemeyer 1891.
Uchatius acél (acélbronz) 1855.
Vakok írását Barbie 1830.
Varrógépet Duncán angol 1804-ben. Stone és Henderson 1804. Madersberger bécsi 1814. Howe 1841.
Vasuti mozdonyt Stephenson 1814. Első vasut megnyitás 1821-ben Londonban.
Veszétség bacillusait Pasteur 1880.
Villanydelejjességet Oerstädt 1819.
Volta oszlopot Volta Sándor 1800.
Wolfram aczelt 1885. (Wolfram).
X-sugarakat Lénárd és Röntgen 1887.
Zinkografiát Eberhardt 1815.

M. S.

Szerkesztői üzenetek.

K. S., P. R., F. T. uraknak. Malbisch Arumim két öhéber szó. Az első azt jelenti: *felruházás*, a másik: *a mezteleneknek*. Ezen egyet izr. polgártársaink körében alapították, ha jól emlékszünk Bervei Jónas Adolt tiszteletére 4 évvel ezelőtt tartott társasbéd alkalmával. Az egylet alapszabályai miniszteri látamozást és jóváhagyást nyertek. Jelenleg 92 tagból áll. Ha még bővebbet akarnak tudni szíveskedjenek az egylet elnöke Mendel Manó urhoz fordulni.

Nyilttér⁺)

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendeltetik Blouzokhoz, ruhákhoz fekete fehér és színes selyem 65 krtól 14 ftt 65 méterenként. Mindenkinék **bérmenne és elvámolva házhozszállítva**. Minták postafordultával. Schweiz ba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G selyemgyáros cs. és kir. ud. v. szállító Zürichben

* Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A bajt gyökerestől irtsuk ki.

Vannak betegségek, melyek egészen egyforma tüneteket mutatnak fel és mégis teljesen különböző eredetűek. Így pl. bronchitis és bronchialhurut. Bronchitis néhány nap alatt meggyógyítható, míg ellenben a bronchial-hurut makacsabb betegség, a mely mélyebben gyökerezik; mert míg a bronchitis a bronchiák gyulladására véletlenségből, például meghűlésből keletkezik, addig a bronchial-hurutnál a hasonló gyulladás azáltal idéztetik elő, hogy ezen szervek, a vér által elégtelen módon táplálattal, hiányosan működnek és meglobosodnak.

A most elmondottak bizonyítéka Mick Margitta asszonynak Papfalváról kelt következő leveléből is kiténik:

„Örvendek önnek közölhetni, hogy a Pink-labdaesok nagyon hathatósak és gyógyerejük bronchial-hurutnál. Tizenkét év óta szenvedtem ezen betegségben és minden lehetőt megkísérlettem, a nélkül hogy egyebet mint ámeneti enyhülést elértem volna. Néhány dobozzal az ön labdaesáiból elegendő volt állapotomban olyan javulás előidézésre, hogy most gyógyultnak tekinthetem magamat.“

A Pink-labdaesok használata által Mick asszony a betegséget gyökerénél fogta meg. Vérét megújította, a mely most már erős és nagymennyiségű léven, a bronchiáknak a szükséges erőt kölcsönözhetette; egyuttal egész szervezetét megerősítette és az összes szervek visszanyerték ismét rendes működésüket. A Pink-labdaesok csodálatos eredményeit tekintetbe véve, ezen eredményt senkit sem fog meglepni. A Pink-labdaesok felülmúlhatlanok vérszegénység, sápkór, neurasthenia, ischiás, rheuma, általános gyengeség, gyomor- és bélbajok és általában minden a vér elszegényedéséből származó betegségeknek.

Kaphatók minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban Budapest. Király-utca 12. sz., dobozonként 1 ftt 75 krért vagy 6 doboz 9 fttért.

Szám 550 — 1901 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekvisi hatóság közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári Takarékpénztár végrehajtónak Plésa Aurora, Avram Petru és Avram Maria estigedi lakosok elleni ügyében Plésa János bervei lakos végrehajtást szenvedő ellen 2976 korona 91 fillér vételár hátralék és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a csigedi 228 sz. tjjkvbén A + 1 rdszm. az 58. sz. tjjkvbén A + 1, 3, 4, 6, 12, 13, 24 rdsz. a 317 sz. tjjkvbén A + 2, 7. rendszám alatti fekvőkre összesen 2316 korona becsárban az viszarverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1901 évi márczius hó 27-én d. e. 9 órakor** Csigéd község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 9 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170 §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. —

A kir. törvényszék telekvisi hatósága

Gyulafehérvárt, 1901 évi február hó 18-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Nagy Kálmán kir. tkvi kiadó.

Szám 549 — 1901 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekvisi hatóság közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári Takarékpénztár végrehajtónak Oarga György lui Vaszilie sós-pataki lakos végrehajtást szenvedő ellen 140 korona tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a sós-pataki 121 sz. tjjkvbén A + 1—4, 7—12, 14, 17—20, 22, 24 rendszám alatti fekvőkre összesen 1665 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1901 évi márczius hó 28-án d. e. 9 órakor** Sós-patak község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. a kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak az 1881 LX. t.-cz. 170 §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni,

A kir. törvényszék telekvisi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1901 évi február hó 19-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Nagy Kálmán kir. tkvi kiadó.

VILÁGCIKK! Törvényesen védett hazai gyártmány, mely felülmúl minden más fogtisztító szert.

Legkellemesebb, legkittünőbb és nélkülözhetetlen

fogtisztító-szer

tubusban,

fehéríti, konzerválja a fogakat, frissíti, üdíti a száját.

1 tubus 60 fillér (30 kr.) — Mindenütt kapható.

Egyedüli készítő és főszétküldési raktár:

SCHWARTZ illatszergyára,

gőzerőre berendezett hygien, kosmet, laboratoriu,
magyar elsőrendű fiuom pipere-szappangyár

Budapest, VII., Damjanich-utca 28.

Gyári raktár és fióküzlet: **TEMESVÁROTT.**

Főraktár: Gyulafehérvárott **GOTH GYULA** illatszerezsz
NÁNI ODÓN divatáru kereskedő.

Gázkészülék Gyártási Vállalat

Mautner Adolf és Társai
Budapest, V. Arany János-utca 5 sz.
Acetylen világítási berendezsek

minden nagyságban

Számos berendezés üzemben
CALCIUM CARBID ELADÁS

minden mennyiség a legolcsóbb napi árban.

Árjegyzékek és költségvetések díjmentesen
Szakképzett képviselők kerestetnek

Számos elismerő nyilatkozat birtokában vagyunk

A többek között berendeztük:

Özv. gr. Batthyány Józsefné, nagybirtokosnő Felbár
Dr. Almássy László, ügyvéd Jászberény.
Dr. Polgár Sándor, ügyvéd Gyöngyös.
Takarékpénztár Esztergom.
Község-háza Vojtek.
Bikfalvy Testvérek, kereskedők Zilah.
Löwy József és Tsalikörgyárosok Beszterezabánya
Trappista-kolostor Prijedor (Bosznia).
„Posavina“-szálló Breka (Bosznia).
„Bosna“-szálló Banjaluka (Bosznia).
Friedrich Sándor, vendéglős N.-Palánka.
Haus Keresztély, vendéglős Hódsságh.
Mezei Mór, vendéglős Munkács.
Földváry István, vendéglős Uj-Gradiska.
Frank Mór és Tsalikörgyárosok vendéglős Boglár.
Wimmer Károly, vendéglős Bjelina (Bosznia).
Planer Ferencz, vendéglős Déva.
Konya Miklós, vendéglős Zilah.
Kaszinó-egylet Nyirbátor.
Weiser Berthold, vendéglős L.-Szt.-Miklós.

Mindenütt kapható

Sarg's Kalodont.

nélkülözhetetlen Fog-Créme

a fogakat tisztán, fehérén és egészségben tartja

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója

BUDAPEST, Váci-kör 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,

„MILLENNIUM”

legújabb szerkezetű

fűkaszálo-, marokrakó- és kéveköttő aratógépeit

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczei mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack rendszerű acélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Figyelemztetés! A híres.
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajt áll a MAUTHNER-NÉV.
A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNERTŐL való
és ha mintolyant ajánlják,
tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági-és kerti-magvak
nem léteznek, mint a minőket
25 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és. kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN

Irodák és / VI. Rottenbiller-utca 33.

Raktárak: (Kőzuti villamos megállóhelye.)

Elárusító / VI. Andrassy-ut 23.

helyiségek: (A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes arjegyzéket kivanatra
ingyen és bérmentve küldi.

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasz

Leghathatósabb szer minden tapaszok közt.

Köszvény és hülési következmények ellen.

Megrendelhető minden gyógyszár által.

Ritz Louis & Co., Hamburg,

Holzbrücke 7-II.

STORFER LEÓ

Gyógyszertára a „SZT. ISTVÁNHÓZ”

GYULAFEHÉRVÁRT.

SALVATOR ARCCRÉM

ÉS

GLYCOL SZAPPAN

Kitünően bevált és biztos hatású saját gyártmányú különlegességeimre tisztelettel felhívom a t. cz. hölgy közönség figyelmét.

A biztos hatás soha ki nem marad:

Szeptő, májfolt, sörny, pattanások, ráncok stb. eseteiben.

Egy tégely **SALVATOR ARCCRÉM** 90 fillér.

Egy db. **GLYCOL SZAPPAN** 60 fillér.

A Balaton Halászlát
Részv.-Társ.

Siófokon

szállít Siófokról különféle módon készült
finoman pácolt hering fajta
halakat

4 literes hordóban, vagy bádog dobozban
két koronaért „ROLLMOPS” göngyölt
heringet 2 korona 40 fillérért utánvétel.
Öt hordó vagy bádogdobozon feltűri
vételnél 10% engedmény. Továbbá:

fogast, kristály kocsonyában

1/2 1. 2. 4. literes dobozban
1,30, 2.—, 3.—, 5.— koronaért.

Tschinkel Ágost Fiai.

Tisztelt vevőinknek tudomására hozzuk, hogy
Chocolade-, Cacao-, ezukorka és kávépótlék-,
füge-kávé és dobozgyárainkat eddig folytatott
kiterjedésükben tovább is fenntartjuk, úgy, hogy minden
megrendelésnek mint eddig továbbra is leggyorsabban
eleget teheszünk.

Tschinkel Ágost fiai

cs. és k. udvari szállítók.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.

500 véka Zabos-bükköny.

Vetőmagnak előkészített, első minőségű zabos-bükköny eladó Hofbauer
Richard birtokosnál Algyógyon.

Megrendelések pontosan és Gyulafehérvárig bérmentve teljesíttetnek.

Ara vékánként 1 frt. 65 kr.

3000 és még többet kereshet bárki ügyünk-
ségünk átvételével évente. (Szak-
tudás nem szükséges.) Ajánlatok
Koronát „K. J. 99.” Rudolf Mosse, Wien
címezendők.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több
mint 30 év óta megbízható bedörzsölésű alkal-
maztatik köszvénynek, csúznál és meghűléseknek.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor
mindig figyelemmel legyünk a „Horgony”
védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre.
80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyancsak
minden gyógyszertárban kapható. Főraktár:
Török József gyógyszerésznél Buda-
pesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.